Att bygga kompetensutveckling och mobilisera vuxna runt unga

- för att minska cannabis bland unga

Therese Holmkvist

projektledare socialförvaltningen Stockholms stad

Stockholms stad

www.stockholm.se/nejtillcannabis

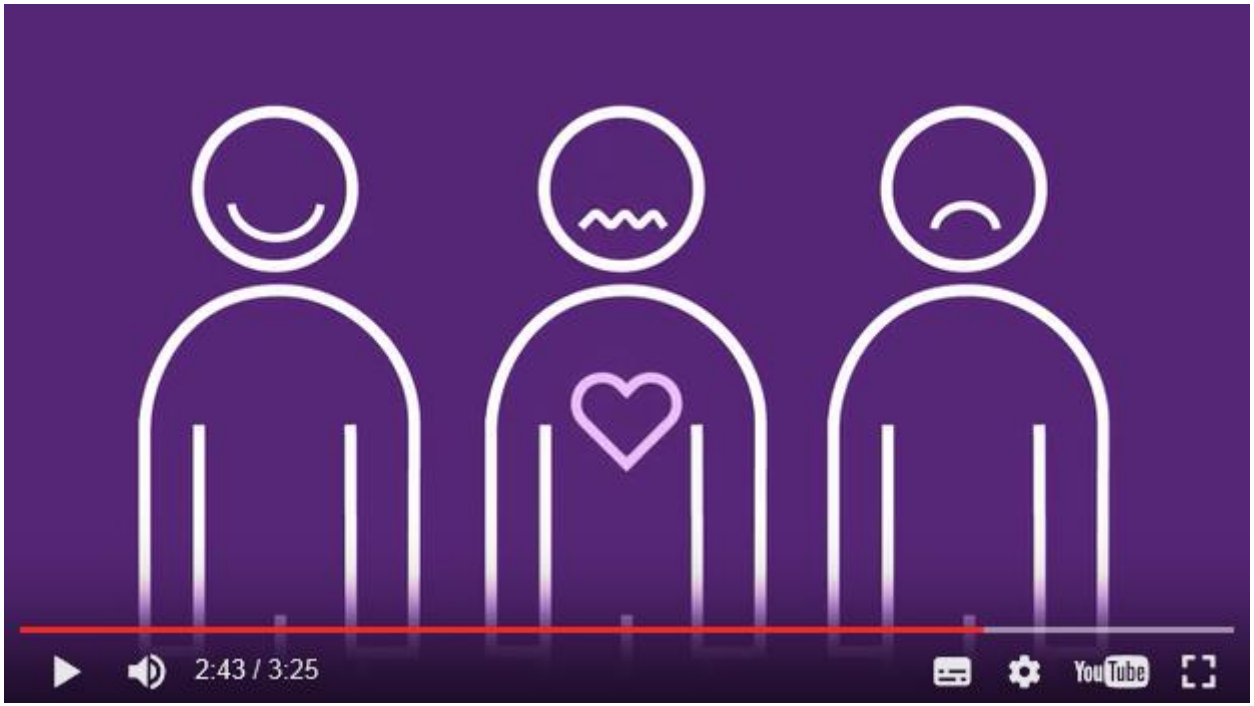

Stockholms stad

13.45-14.45

- Erfarenheter om hur kompetenshöjning och mobilisering kan byggas och genomföras
- Uppföljningar och resultat
- Att vidmakthålla och arbeta över tid
- Några konkreta exempel på aktiviteter och verktyg

- ”Målgruppsundersökningarna” som formade insatsen:

1. Fokusgrupper med ungdomar
2. Enkätundersökning med yrkesgrupper som möter ungdomar i Stockholm
3. Fokusgrupper med föräldrar
4. Fokusgrupper och djupintervjuer med föräldrar i ytterstad

Vad kan jag/ vi använda som det är eller inspireras av?

Stockholms stad

Trestad2 2012-2015

- Göteborg stad, Malmö stad och Stockholm stad
- Kvalitetsutveckling genom att pröva olika metoder och insatser.
- Långsiktigt syfte minska cannabis bland unga
- Finansierat av Socialdepartementet
- Följts av forskning
- Bedrivits i Stockholm med basen hos socialförvaltningen, Stockholms stad

Stockholms stad

Förebyggande Malmö **Communities That Care** **Kvalitetsstandard för förebyggande arbete** **Tobaks Effekt**	Förebyggande Stockholm **Preventionsprofilen** **Kvalitetsstandard för förebyggande arbete** **TobaksEFFEKT** Lokala projekt	Förebyggande Göteborg www.socialutveckling.goteborg.se **Tobaks EFFEKT**
Tidiga insatser Malmö **Utveckla samverkan kring riskgrupper** **Kompetensutveckling**	Tidiga insatser Stockholm **”Ungdom i storstad”** **”MUMIN” utvecklingsprojekt**	Tidiga insatser Göteborg **Rapport; cannabis och unga i Göteborg 2012** **Community readiness** **Kompetenshöjning**
Vård/behandling Malmö **Uppföljning och analys genom UngDOK** **Webbportal**	Vård/behandling Stockholm **Uppföljning och analys genom UngDOK** **Webbportal**	Vård/behandling Göteborg **Uppföljning och analys genom UngDOK** **Webbportal** **Behandlingsstudien Gbg**

EDPQS – en helhet för kvalitet

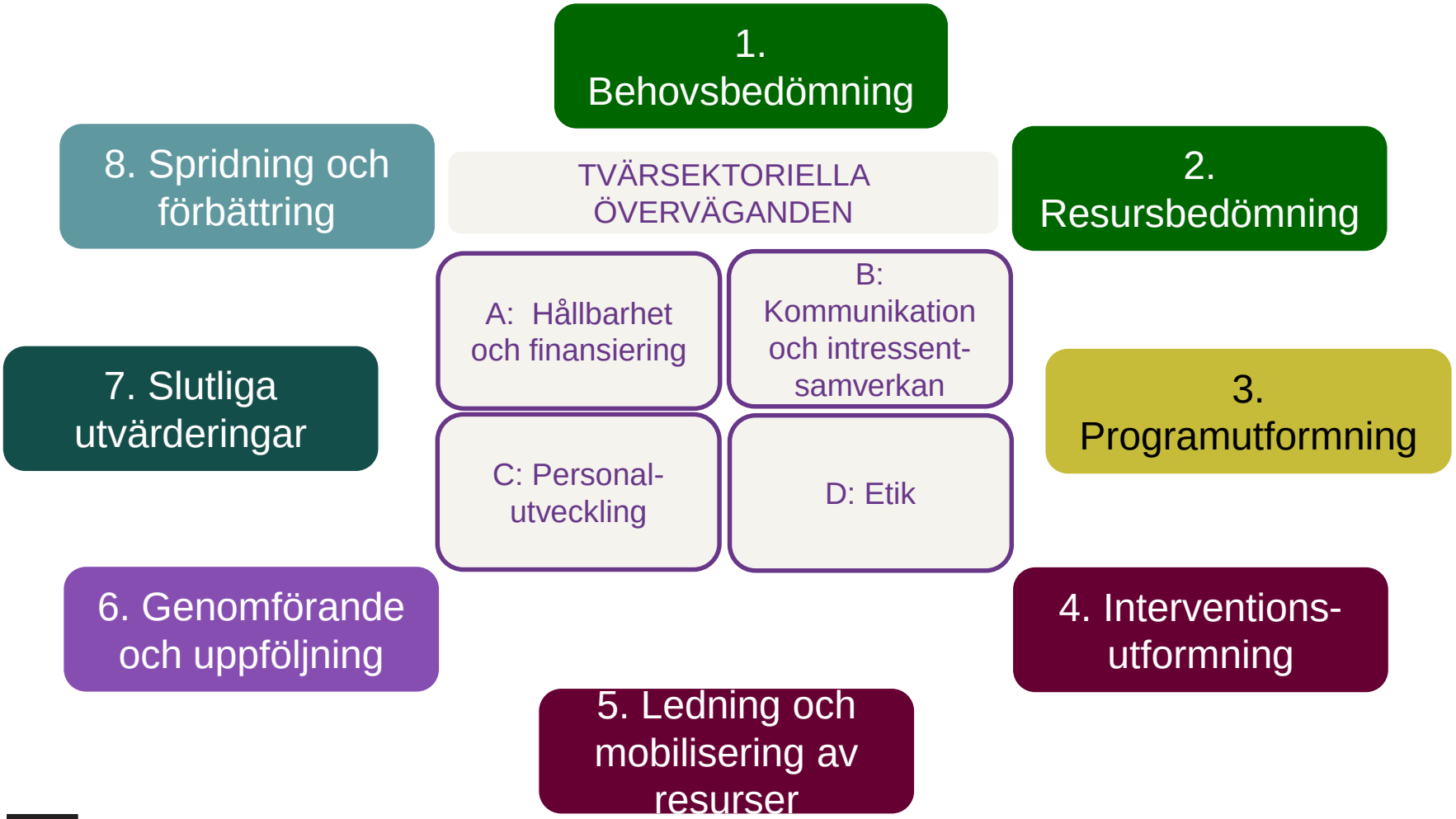

Stockholms stad

Bakgrunden

- Ökning av cannabis bland unga år 2007-2010
- **100 000 goda skäl för delprojektet Ungdom i storstad**
- I Stockholm finns c:a 100 000 unga i åldrarna 15-25 år. Det är dessa den här insatsen ytterst vill nå och skydda

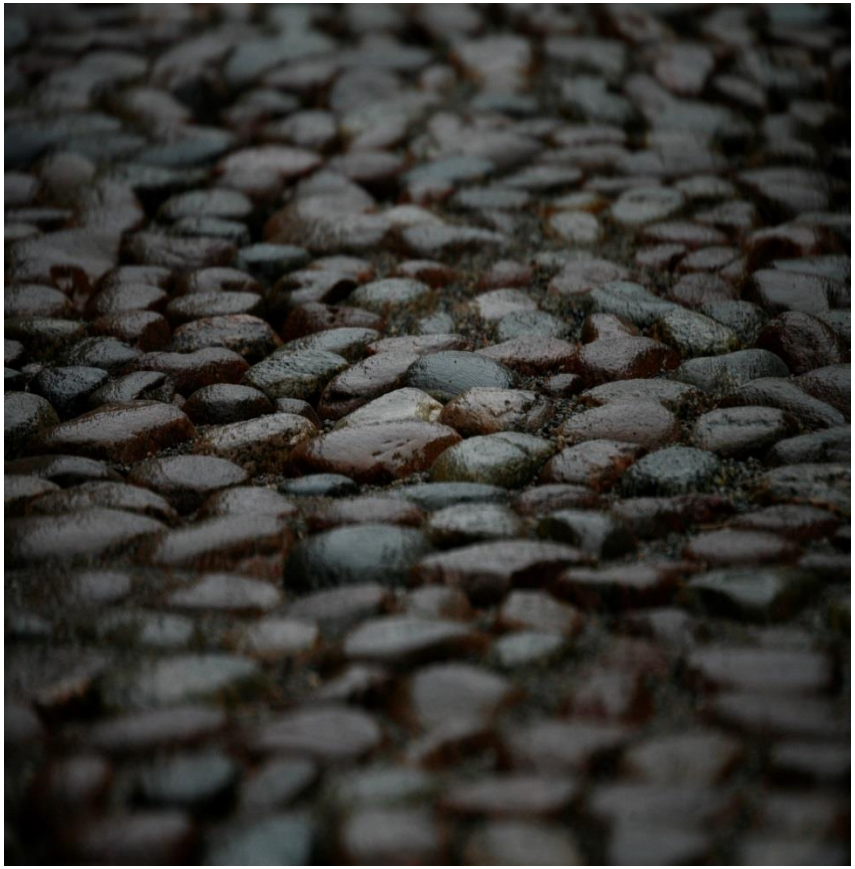

Stockholms stad

Syften och mål

Syften

- Ge inspiration och kunskap
- Stärka samverkan
- Skapa mobilisering

Effektmål:

- Minskad cannabisanvändning bland unga (<25 år) i Stockholms stad

Resultatmål

- Vuxna i ungdomars närhet tar, utifrån sin egen roll (yrke/förälder), ökad del i det cannabisförebyggande arbetet

Aktivitetsmål

- Genomföra utbildningar för olika typer av yrkeskategorier som mynnar i ökad kompetens, engagemang och samverkan

Stockholms stad

Teoretiska utgångspunkter

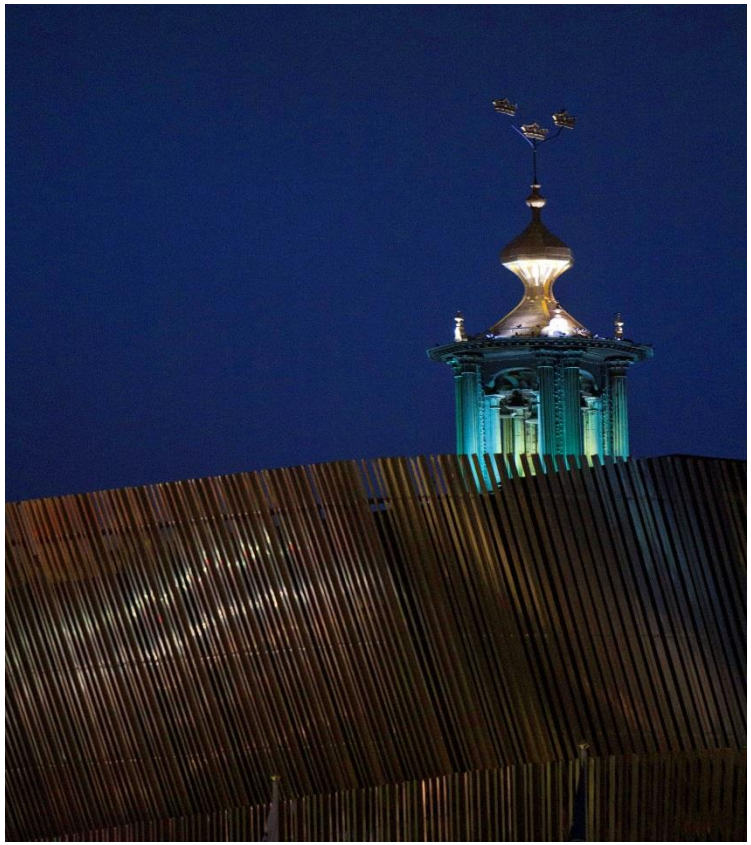

1) Efterfrågedämpande åtgärder
2) Preventiv komplementaritet
3) Kommunikation via trovärdiga avsändare
4) Delaktighet i processen

- Fem ”strategiska ledord” som varit vägledande för arbetet:

Kvalitet, delaktighet, deltagarnas behov, kartläggning, *mobilisering*

Stockholms stad

Ungdom i storstad ❤ det ordinarie arbetet

- **Det är i det dagliga, praktiska arbetet lokalt som preventionen avgörs**

- Konceptet:
  att vuxna ska
  vilja, våga och kunna
  ingripa till ungdomars skydd

- Kommunikationen om cannabis skall ske från vuxna som finns nära ungdomarna och som de har förtroende för

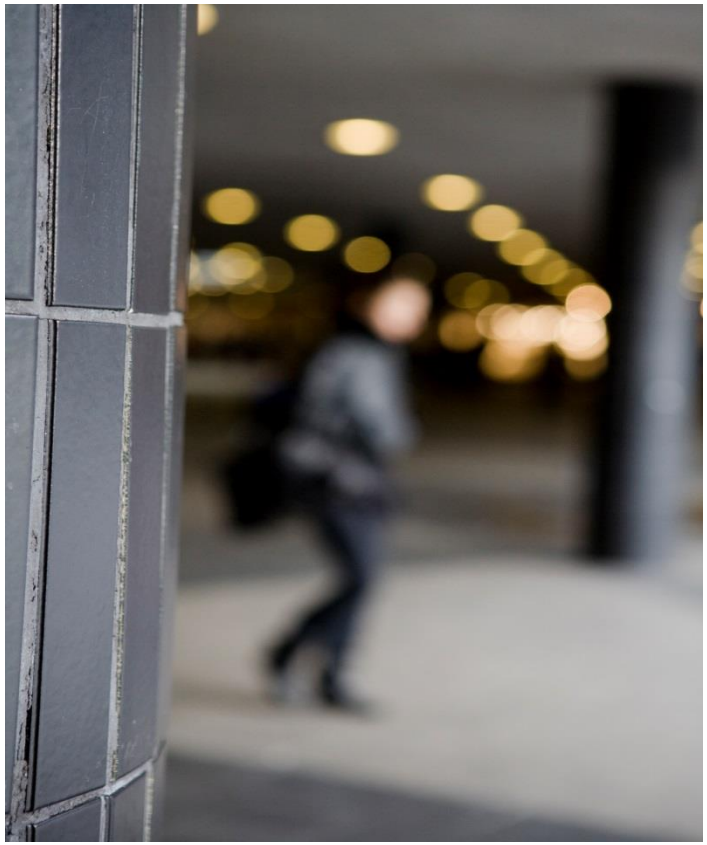

Stockholms stad

Delprojektet Ungdom i storstad 2012-2015 och fortsättningen som följer

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

Fokusgrupps-undersökning med föräldrar

Föräldra-kampanjer 2013, 2014 och 2016

Fokusgrupps- och djupintervju-undersökning med föräldrar

Boosters, nya grundutbild-ningar och kommunika-tion

Lokala utvecklingsprojekt 2014 och 2015

Enkätundersökning yrkesverksamma

”Koll på cannabis” -arbete för vidmakthållan de

Stockholms stad

Enkätundersökning med yrkesgrupper som möter ungdomar i Stockholm

- Kartlägga yrkesgruppers bilder av cannabisanvändning
- Hur de arbetar med prevention/ tidiga insatser
- Identifiera åtgärder som kan förbättra arbetet

Stockholms stad

Yrkesenkäten 1

- **Tycker du att cannabisanvändning bland ungdomar är ett problem inom Stockholm stad?**

- 80,7% Ja, ett ganska eller mycket stort problem
- 14,8% Varken stort eller litet problem
- 4,5% Ganska litet eller inget problem alls

Sammanfattningsvis:

- Yrkesgrupperna anser att cannabis är ett problem bland ungdomar i Stockholms stad
- Det är både möjligt och meningsfullt att ytterligare involvera dessa yrkesgrupper
- Genomgående engagemang i frågan med en mängd förslag på åtgärder

Stockholms stad

Fokusgruppsundersökning: Vad påverkar ungdomar att INTE testa cannabis?

Syfte:

- Vad som har påverkat att majoriteten av ungdomar inte använder cannabis

Mål:

- Öka kunskapen hos de personer som finns nära ungdomar (professionella, föräldrar)
- Att utveckla de förebyggande insatserna

Stockholms stad

Fokusgruppsundersökning med ungdomar

- Ungdomarnas egna attityder och värderingar
- Vilka faktorer som påverkar unga att *inte* använda cannabis

- Relationen till föräldrar och vänner samt den egna hälsan
- Ungdomar får olika och ofta motsägelsefulla bilder av cannabis
- Stort behov av *saklig* information

”Man vill inte göra pappa eller mamma besvikna”

Stockholms stad

Delprojektet Ungdom i storstad -yrkesgruppsanpassade utbildningar

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

I upp till fyra steg

Referensgrupper

Kursutvär-deringar från varje utbildningstillfälle

Utrusta olika yrkesgrupper med relevanta kunskaper och färdigheter. Stärka dem i deras respektive yrkesroller

Preventionssamordnare
Kuratorer
Fritidsledare
Specialpedagoger
Fältassistenter
Socialsekreterare
Jobbcoacher
Personal vid ungdomsmottagningar
Personal Framtid Stockholm
Poliser

Stockholms stad

Från en heldagsutbildning med 80 fritidsledare i Stockholms stad 2015-10-14

”*Stor osäkerhet inför anmälan till socialtjänsten*”

”Vi behöver en tydlig handlingsplan, agera utifrån skyldigheter och inte personliga värderingar”

”Tydligare samverkan och struktur för samverkansuppdrag”

Stockholms stad

Delprojektet Ungdom i storstad -arbetet riktat till föräldrar

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

Fokusgrupps-undersökning med föräldrar

Fokusgrupps- och djupintervju-undersökning med föräldrar

Föräldra-kampanjer 2013, 2014 och 2016

Stockholms stad

Föräldraundersökningarna

- Två föräldraundersökningar har genomförts:

- Fokusgruppsundersökning med föräldrar i Stockholms stad om cannabis, 2013

  ”Cannabis- vad är det? Är det samma sak som marijuana?”

- Djupintervju- och fokusgruppsundersökning med föräldrar i ytterstad, Stockholms stad 2014

  ”Jag säger att om han börjar hänga i gängen och röka cannabis så kommer han inte kunna studera. Kan han inte studera kommer han inte få något jobb”

Stockholms stad

Föräldraundersökningarna

- Kunskap om cannabis, Attityd och hållning, Information, kommunikation och föräldrarollen
- De flesta känner (nyfunnet) behov av att få mer information
- Informationsmaterial via skolan för att nå alla föräldrar
- (Önskar information hem i brevlådan)

Stockholms stad

Konkreta exempel: Föräldrakampanjer om cannabis 2013, 2014 och 2016

www.stockholm.se/nejtillcannabis

- Med grund i kunskap och fokusgruppsundersökningar med ungdomar och föräldrar

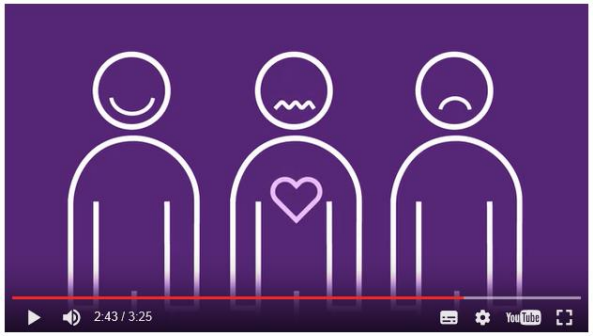

Hawkins, J. D., Catalano, R. F., & Miller, J. Y. (1992). Tang, Z, Orwin, R.G. (2009).

Delprojektet Ungdom i storstad 2012-2015 och fortsättningen som följer

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

Fokusgrupps-undersökning med föräldrar

Fokusgrupps- och djupintervju-undersökning med föräldrar

Föräldra-kampanjer 2013, 2014 och 2016

Lokala utvecklingsprojekt 2014 och 2015

Stockholms stad

Lokala utvecklingsprojekt inom ANDT-området 2014 och 2015

- Ett tjugotal lokala utvecklingsprojekt i de 14 stadsdelsförvaltningarna
- Fokus på samverkan och lokal anpassning för minskad cannabisanvändning bland unga
- Två skolbaserade utvecklingsarbeten följs upp i studie av STAD

Stockholms stad

Delprojektet Ungdom i storstad 2012-2015 och fortsättningen som följer

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

Fokusgrupps-undersökning med föräldrar

Föräldra-kampanjer 2013, 2014 och 2016

Fokusgrupps- och djupintervju-undersökning med föräldrar

Boosters, nya grundutbild-ningar och kommunika-tion

Lokala utvecklingsprojekt 2014 och 2015

Enkätundersökning yrkesverksamma

Stockholms stad

Yrkesenkäten 2

- 2014 uppföljande mätning bland olika yrkesgrupper som genomgått någon av utbildningssatsningarna

- Endast 7 % av de svarande hade tidigare besvarat kartläggningsenkäten år 2012- två olika populationer med yrkesgrupper bevarade de två olika mätningarna

- Inga stora skillnader mellan år 2012 och 2015, förutom en markant större andel av respondenters kännedom om policys och handlingsplaner om hur det cannabisförebyggande arbetet ska gå till

Stockholms stad

Resultat

Effektmål, resultat på lång sikt **:**

- Minskad cannabisanvändning bland unga (<25 år) i Stockholms stad

  Målet mäts, och följs över tid, via Stockholmsenkäten

  Utvecklingen generellt stabil

  2016 är nivåerna sammantaget aningen lägre jämfört med förra mättillfället 2014, vilket gäller för samtliga grupper utom för pojkar på gymnasiet där nivån är oförändrad. Aningen fler som använder ofta.

Resultatmål, resultat på medellång sikt:

- Vuxna i ungdomars närhet tar, utifrån sin egen roll (yrke/förälder), ökad del i det cannabisförebyggande arbetet

  Målet mäts genom Yrkesenkäten 2012 och 2015

  Resulterade inte i uppföljning från baslinje- snarare ny undersökning

Stockholms stad

Resultat 2

- **Aktivitetsmål,** resultat på kort sikt:
- Genomföra utbildningar för olika typer av yrkeskategorier som mynnar i ökad kompetens, engagemang och samverkan
- *Målet mäts genom kursutvärderingar och genom Yrkesenkäten 2012 och 2015*
- *57 utbildningstillfällen har genomförts under projekttiden 2012-2014, med sammanlagt 1579 deltagare.*
- *Kursutvärderingar från samtliga tillfällen*
- *Kvalitativ studie, Ann-Sofie Bakshi, Karolinska Institutet*

Stockholms stad

Fortsatta ledord.
Från forskning och erfarenheter.

”Därför behöver ett handlingsinriktat sammanhang – en stödjande miljö – skapas för att kunskapen skall vara möjlig att omsätta i praktiken”.

”Att inrikta strategierna under projektets avslutande fas på att få igång lokala samverkansprocesser kan skapa en sådan stödjande miljö”

”..att personal ute i de lokala praktikerna ges tidsmässiga och andra förutsättningar..”

Stockholms stad

Delprojektet Ungdom i storstad 2012-2015 och fortsättningen som följer

Enkätunder-sökning med yrkesverk-samma

Fokusgrupps-undersökning med ungdomar

Yrkesgrupps-anpassade utbildningar

Fokusgrupps-undersökning med föräldrar

Föräldra-kampanjer 2013, 2014 och 2016

Fokusgrupps- och djupintervju-undersökning med föräldrar

Boosters, nya grundutbild-ningar och kommunika-tion

Lokala utvecklingsprojekt 2014 och 2015

Enkätundersökning yrkesverksamma

”Koll på cannabis” -arbete för vidmakthållan de

Stockholms stad

Koll på cannabis- arbete för vidmakthållande

- Koll på cannabis- ett digitalt utbildningsmaterial om cannabis och ungdomar
- Målgruppen yrkesverksamma som arbetar med ungdomar i Stockholms stad
- Innehåller filmer, lästips, frågor och övningar och praktiska tips
- Finns gratis och tillgängligt på www.stockholm.se/cannabisprevention

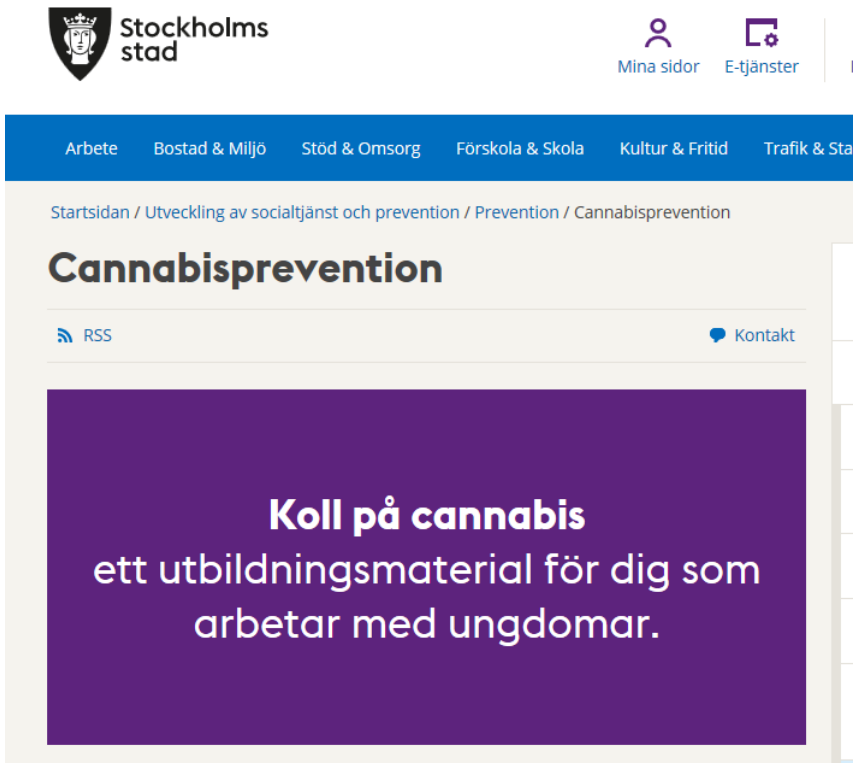

Stockholms stad

Mer att läsa om Ungdom i storstad och Trestad2

Övergripande slutrapport:

http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Socialtjanstforvaltningen/Utvecklingsenheten/Rapporter-och-skrifter/

Ungdom i storstad- Ett delprojekt inom Trestad2 Stockholm för att minska ung-domars användning av cannabis. Ann-Sofie Bakshi, Karolinska Institutet

http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Socialtjanstforvaltningen/Utvecklingsenheten/Rapporter-och-skrifter/

”Målgruppsundersökningar”:

http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Socialtjanstforvaltningen/Utvecklingsenheten/Prevention/Trestad2/Vad-tycker-de-som-berors/

Stockholms stads webbsidor med material särskilt riktat till föräldrar

www.stockholm.se/nejtillcannabis

Koll på cannabis

www.stockholm.se/cannabisprevention

Kontakt:

therese.holmkvist@stockholm.se